

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta, poštni predal 22.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII, Zadruga dom.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda 1.— Din. V oglasnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta 1.50 D. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 3.

Sreda 8. januarja 1930.

Leto V.

Včerajšnji jubilej.

Obletnica 6. januarja 1929.

Obletnica ukinjenja jugoslovanske ustave je jubilej in dasi je samo obletnica, je vendar pomemben in poučen jubilej za tiste, ki so predstavniki države prisilili, da je ukinil vidovdanske ustave, a obenem tudi za tiste, ki so prave krivce tega dogodka že davno pred šestim januarjem opozarjali na njih nepošteno, neiskreno, neproblematično početie.

Najbolj značilno ob tem posebnem jubileju je to, da se v sedanjem državnopravnem stanju naglo uveljavlja enotna zakonodaja brez tistih, ki so prej nosili velike politične zvonce in seveda tudi brez bivših političnih korporacij, ki so strelele po resnem naravnem razvoju.

Enako moramo poudariti ob tem jubileju še eno dejstvo. Kraljeva proklamacija in izjave predsednika vlade so konstatirale, da je tudi sedanjí režim voljan upoštevati dobrohotne nasvete in mnenja v zmislu konsolidacije države. Kljub temu pa opažamo, da po 6. januarju meščansko časopisje nima sploh nobenega mnenja, nobenih nasvetov in ne idej. Prej glasni kričaji in razbijači, apostoli svobode in demokracije, oznanjevalci jugoslovanskega bratstva, molče sedaj kakor riba. Morajo molčati, ker nikdar niso imeli svojih idej, svojih misli, svojih problemov, ampak samo dolg opletajoči jezik, s katerim so si skušali kovati strankarsko-politični in materialni kapital. V tem je kulminirala vsa modrost njih politike in ob njej naravno niso mogli prihajati v poštev stvarni argumenti, ampak zgolj psovke in demagogija.

Ne pričakujemo, da se bodo iz tega jubileja kaj naučili gospoda. Ali mi se učimo tudi iz teh dogodkov in pojavov. Za nas mora biti le prejasno, da je jugoslovanska buržuazija frivolno zaigrala demokracijo, razvoj države v svoji nevednosti in neumnosti. Mi od te buržuazije, ki se zlasti sedaj trudi, da delavstvo neizmerno zahrbtno oškoduje pri reformi socialne zakonodaje in delavskega varstva, ne pričakujemo ničesar. In ravno pred obletnico kakor demonstrativno so predložili reakcijske zahteve, s katerimi hočejo onemogočiti izvajanje socialnega zavarovanja, preprečiti uvedbo starostnega zavarovanja, odpraviti delavske zaupnike in podaljšati delovni čas.

Prepričani smo, da današnje državnopravno stanje nima namena ustreči takim željam, ker stoji na stališču, da predvsem organizira državo, ki je buržuazija ni znala. Privatnopravne in medsebojne odnose, zlasti z ozirom na socialno zakonodajo in delavsko varstvo pa so vprašanja, ki se morejo v zadovoljstvo rešiti le medsebojno, če se neče to ali ono stran znatno oškodovati.

Za nas je torej obletnični jubilej pomemben. Dokazuje nam iznova reakcionarnost podjetništva in ker nas pouči, da se reakcionarni krogi niso še nič poboljšali, mora delavstvo tudi v bodoče stati na straži, da ne izgubi svojih priborjenih pravovoveljavnih pravic.

Ta nauk nam daje jubilej.

Sporazum med Jugoslavijo in Bulgarijo.

Jugoslavija in Bolgarija sta se zedinili glede obmejnih posestnikov, katerim se dovoljuje svoboden prehod meje.

20letnica balkanske konference

K dvajsetletnici socialno-demokratske balkanske konference v Beogradu, dne 7., 8. in 9. januarja 1910.

Pred dvajsetimi leti, v dneh 7., 8. in 9. januarja 1910 so se zbrali v Bogradu na prvi socialno-demokratski balkanski konferenci soc.-dem. delegati iz vseh držav jugovzhodne Evrope, da se posvetujejo o sporazumu med balkanskimi in podunavskimi narodi. Poleg številnih delegatov srbske soc.-dem. stranke (Tucović, Lapčević, Košanin, Kaclević), so se konference udeležili za Hrvate Vitomir Korač in Juraj Demetrović, za Slovence dr. Tuma, za Bosno Jakšić, za Črno goro Krsta Popović, za Bolgare pet delegatov, med njimi Dmitrij Blagojev. Dalje so došli na konferenco delegati iz takrat še turške Macedonije. Za Rumune se je imel konference udeležiti Rakovski, ki pa je bil zadržan in je pooblastil sodruga Nedeljka Košanina, da zastopa Rumune v smislu brošure »za balkanski sporazum«. Pismene pozdrave sta poslali avstrijska in ogrska soc.-dem. stranka.

Dne 8. januarja se je vršil manifestni shod v Kolarčevi dvorani, ki je bila takrat največja dvorana v Beogradu. Na tem shodu so govorili zastopniki vseh udeleženi delegacij, za Slovence je govoril dr. Tuma. Zanimiv je bil govor zastopnika iz Macedonije, ki je med drugim izjavil, daje za Macedonijo še

še večje zlo kot turško gospodarstvo nacionalno tekmovanje Bolgarov, Srbov in Grkov.

Skrajno šovinistična agitacija brez vodilnih idej, podkupovanje in teroriziranje je dovedlo prebivalstvo Macedonije dotle, da ne ve več, kaj in kdo je in da je marsikdo za nekaj para ali Srb ali Bolgar. Delegat Črnogorcev je izjavil, da ne govori v imenu črnogorske organizacije, ki ne obstoja, da govori v imenu črnogorskih sodrugov, ki so raztepeni po svetu. O razmerah v Črni gori je izjavil, da je tam knez Nikola vse: zakon, sodišče, trgovec. Podpira italijanska podjetja, vsak poizkus organizacije pa s silo zatira.

Na posvetovanjih delegatov sta se pokazali dve smeri. Srbski in bolgarski delegati so se zavzemali za bolj taktične odločitve, ki naj bi jih podprle proti njih domačim buržuaznim vladam v boju za sporazum in ujedinjenje balkanskih narodov. Delegati Hrvatov in Slovencev pa so želeli načelnih sklepov, ki naj bi

precizirali razmerje med balkanskimi narodi, zlasti med Južnimi Slovani. Resolucija, ki je bila soglasno sprejeta, je bila plod sporazuma med različnimi stremljenji na konferenci.

Obširna resolucija, ki je priobčena v celoti v »Naših zapiskih« iz leta 1910., poudarja zlasti:

da morajo vse sile balkanskih narodov težiti za tem, da se osvobode partikularizma in separatizma ter številnih državnih mej, ki razjedinijuje bodisi narode istega jezika, iste narodnosti in kulture, bodisi dežele, ki so druga na drugo gospodarsko in politično navezane, kakor tudi posrednih in neposrednih tujih režimov, ki jemljejo narodu iz njegovih rok njegovo usodo. Stavlja se v dolžnost socialni demokraciji, da naj-energičneje pobija vsak antagonizem med narodi južnoistočne Evrope, da dela na njih zblizanju in da z vsi silo podpira težnje za popolno demokratsko samoupravo in narodnenezavisnost. Tega cilja pa se ne more doseči niti z militaristično politiko balkanskih držav niti z naslanjanjem na kapitalistične evropske države. Socialna demokracija kot politična predstavica delavskega razreda, ki se ne strinja z nacionalnim antagonizmom vladajočih razredov, ima važno nalogo, da bo najzavednejša, najodločilnejša in najdoslednejša nosilka ideje solidarnosti narodov na irgoiztoku Evrope.

Končno se je sklenilo, da ostanejo tajništva vseh udeleženi socijalno-demokratskih strank med seboj v trajni zvezi v svrhu organizacije druge balkanske konference, ki bi se imela vršiti v Sofiji in na kateri bi se izdelal podrobnejši program. Do te konference pa ni prišlo, ker so se med tem pričele balkanske vojne, nato pa svetovna vojna.

Konferenca sicer ni rešila vseh problemov, oral je šele trdo ledino, vendar je znatno pripomogla k nadaljnjemu razbistrenju zlasti jugoslovanskega problema. Po pravici je o konferenci zapisal tedanji »Rdeči Prapor«, da še nikdar dotlej ni bilo Jugoslovanstvo zbrano pri tako pozitivnem delu kakor na tej socialno-demokratski konferenci. In je dodal: »Ni je stranke, ki bi mogla zbrati vse Jugoslovanstvo v tako edinstvo kakor socialna demokracija.«

Kulturne organizacije ne bodo razpuščene.

Neresno bi bilo posegati v prosvetna društva.

Med različnimi interesi je nastala bojazen, da se bo poseglo v smislu § 156. zakona o narodnih šolah tudi na prosvetne organizacije in se jim odvzelo možnost idealnega prosvetnega delovanja ter zaplenilo imetje. Sedaj se uradno objavlja, da nikakor ne obstoja namera razpustiti ali združiti vse prosvetne organizacije, najmanj pa njih premoženje, ker bi to značilno prenehanje agilenosti privatne inicijative na tem polju. Dotična zakonska določba ima samo namen, dati prosvetnemu delu neke direktive, da se prepreči plemenski šovinizem in pospeši smotrena enotna vzgoja.

Tako nekako pravi uradno pojasnilo.

Nam se zdi ta razlaga edino prava, ker si je nemogoče misliti, da bi obstojala v intencijah sedanjega režima namera, da se ekspropriira vse duhovne svojine in z idealno marljivostjo nabavljene pomočke kulturnih in drugih organizacij, ki imajo v splošnem namen, dvigati splošno kulturo vobče ali pa tudi v določenih plasteh prebivalstva. Ponovno smo že poudarili stališče, da je za splošni razvoj potrebna svoboda udejstvovanja. Ta princip je naravno utemeljen po vseh državah, kjer ni, je slabo. Zato, da država regulira to delo, so pa društveni zakoni, ki ne bi smeli biti razredni.

Španska diktatura.

Diktatura, ki se ruši.

Poglejmo danes nekoliko na Špansko. Tam obstoja že sedmo leto diktatura generala Prima de Rivero. Španija je bila poprej ustavna monarhija. V parlamentu so se borili za oblast konservativci in liberalci, dve brezidejni stranki, ki jima je šlo samo za to, kako bi se polastili državnih jasl in se pri njih vzdrževali. Socialna demokracija je bila v tej kulturno in gospodarsko zaostali deželi razmeroma slabotna. Ljudstvo pa je bilo nebržno in apatično.

V takih razmerah se je polastil državne oblasti general Primo de Rivera. Sistiral je parlamentarizem in razpustil je konservativno in liberalno stranko. Socialno-demokracije stranke pa se ni dotaknil. Bil je dovolj razumen, da se je zavedal, da se ne da ugonobiti stranke, ki temelji na gotovem idejnem programu. Spominjal se je pač usode svojega prednika, viteza žalostne slave, don Kišota, ki se je spuščal v boj z mlino na veter...

V Evropi, pravzaprav na robu Evrope, imamo diktature prav različnih vrst. Italijanska fašistična diktatura slavi samo sebe za bogupodobno in neskončno popolno, ki bo živela večne čase. Španska diktatura ni te vrste: smatra se samo za prehodno stanje, ki ima namen odstraniti resnične ali pa samo dozdene hibe parlamentarne vladavine. Nekatere diktature so reformistične, kakor n. pr. diktatura Kemal paše, ki je Turkom posadil na glavo cilindre, oblekel dekleta v kratka krila in uvedel latinico. Diktatura Prima de Rivero pa je strogo konservativna in nasprotja kulturnemu napredku. Vendar je bilo mnogo naivnih Špancev, ki so izprva verovali, da bo Primo ozdravil bolno javno življenje Španije.

Toda leta diktature so tekla, izboljšanja razmer pa ni bilo občutiti in število prijateljev diktature je kopnelo od dne do dne. Ljudstvo je sicer molčalo, število zavednih delavcev pa je naraščalo. Odpor proti diktaturi se je pojavil tudi med pravo špansko inteligenco, na univerzah med profesorji in dijaki. Povsem naravno, zakaj ravno pravi izobraženci, ki poznajo zgodovino narodov, klasičnih in modernih evropskih, niso mogli prezreti, da je le svoboda tista sila, ki je v vseh časih vodila narode k pravemu napredku in blagostanju.

Tako je prihajala Primova diktatura zaradi pasivnega odpora najboljše dela naroda in zaradi svoje lastne jalovosti, v bolj in bolj nevzdržen položaj. Primo je dovolil razumem, da je to opazil in se že pol leta trudi, da bi s tem pravimi silami španskega naroda dosegel kompromis, ki bi mu omogočil prehod v ustavno stanje brez blamaže. Toda vsi odklanjajo sodelovanje z njim.

V zadnjih dneh pa je prešla Primova diktatura v kritičen položaj. Od njega se je začel odvracati tudi kralj Alfonz, ki ga je sicer do sedaj podpiral. Kralj je opazil, da bi utegnil priti v nevarnost tudi monarhični princip, ako bi Primo še nadalje ostal na vladi, kajti število republikancev je na Španskem začelo sumljivo rasti. Sicer se Primo krčevito brani in skuša doseči zase vsaj časten odhod. Vse pa kaže, da Primo pri likvidaciji diktature ne bo sodeloval, ker že govore o sestavi neke novečasne vlade. — Dogodki na Španskem obetajo postati zanimivi in poučni.

Zagrebski teroristi pridejo pred Državno sodišče.

Dr. Maček in drugovi izročeni držav-nemu sodišču.

Dne 4. t. m. so bili prepeljani z brzovlakom iz Zagreba v Beograd aretiranci, ki so bili zapleteni v zna-no teroristično akcijo ob priliki pro-slave kraljevega rojstnega dne. Po poročilih so med prepeljanimi: Cvet-ko Hadžija, Ivan Bernardić, Ivan Pri-pi, Ivan Štrtak, Ljubomir Kremzir, Martin Franekić, Anton Stefanac, Pavel Margetić, Jakob Jelašić in dr. Vl. Maček. Bivši polkovnik Be-gić v poročilu ni naveden, dasi je bil med obdolženci naveden in aretiran. Iz tega se da sklepati, da namerava državni tožilec obtožiti obdolžence po zakonu o zaščiti države.

Ali bi, ali ne bi?

Primo de Rivera preklicuje vesti, ki so trdile, da bo takoj odstopil. — Šele v mesecu juliju bo mogoče na-stala sprememba na vladi, pravi de Rivera. V marcu, aprilu in juniju se bodo vršile volitve za obnovev če-trtine občinskih ter pokrajinskih za-stopstev, in sicer v majhnih mestih na podlagi splošne volilne pravice, v večjih pa potom gospodarskih ter socijalnih korporacij. — Verjetno pa je, da Primo de Rivera o izvedbi teh volitev ne bo več odločal.

Francija se oborožuje.

Delo reakcionarnega režima.

Francoska zbornica je dne 28. de-cembra 1929 sprejela veliki program vojne mornarice, po katerem naj se zgradi do leta 1943 za 1.2 milijard frankov vojnih ladij, in sicer eno križarko, šest torpednih rušilcev, šest podmornikov, en polagalec min, en izsledovalec min in še dve nadaljnji ladiji za inozemsko službo. Istotako je bil sprejet zakonski na-črt, po katerem naj se utrdi vzhodna francoska meja s trdnjavami, ki bo-do veljale skoro tri milijarde frankov.

Socijalistični poslanec Burtin je izjavil, da je denar za utrdbe proč vržen, ker se bo bodoča vojna vršila z letali in plini in da pomeni oboro-ževanje izživljanje v trenutku, ko gre za to, da se ustvarijo predpogoji za utrditev miru.

Vladni poročevalec pa je trdil, da mora tvoriti varnost za Francijo predvsem devet trdnjav ob nemški meji, šele potem lahko poda Francija Nemčiji roko.

Francoski politiki se niso iz sve-tovne vojne in mirovnih dogovorov ali diktatov mnogo naučili. Mnogo jih bo moral še naučiti mednarodni parlamentarizem.

Karl Marks o Jugoslovanih.

Zanimiv članek Karla Marksa iz leta 1853.

Leta 1853. se je evropska diplo-macija mnogo bavila z balkanskim vprašanjem. Ob tistem času je Ru-sija, imajoč pred očmi svojo staro zahtevo po dostopu do carigrajskih morskimi ožin, vodila posebno ofen-zivno politiko proti Turčiji. Ta poli-tika Rusije je vznemirjala zlasti An-glijo in Francijo, ki sta tedaj menili, da bi bila najboljša protiutež ruski ofenzivni politiki močna in konsoli-dirana Turčija.

Temu naziranju Anglije in Fran-cije se je uprl Karl Marks v svojem članku, ki ga je objavil v »New York Tribune« dne 21. 5. 1853. Ta članek, ki ga je v celoti ponatisnila maribor-ska »Volksstimme« v septembru 1928, dokazuje, kako bistro je Karl Marks opazoval tudi mednarodne politične odnose in s kako veliko da-lekovidnostjo je že leta 1853., pred več kot 75 leti, presojal balkansko vprašanje.

Karl Marks zavrača v članku te-žo Palmerstona, Guizota in Metter-nicha, da bi utegnili močna Turčija zaustaviti veliko ofenzivo Rusije proti Dardanelam. Mnenja je, da so Turki in Arnavti tekom stoletij do-kazali, da so trdovratni nasprotniki vsakega napredka na Balkanu in da

niso sposobni ustanoviti državo, spo-sobno za življenje. Temu nasproti pa stoji dejstvo, da je balkanski pol-otok naseljen po Jugoslovanih. (Marks rabi izraz »Südslawen« že leta 1853!). Vse kaže, da morejo na balkanskem polotoku biti edino Ju-goslovani nosilci civilizacije. Marks domneva, da se južnoslovanska ple-mena še niso zlila v en narod, ven-dar pa da predstavljajo v kneževini Srbiji že krepko in razmeroma or-ganizirano jedro naroda. Srbi imajo svojo zgodovino in svojo književ-nost. Tudi so Srbi s krepkim nasto-pom proti svojim prvim knezom, ka-kor hitro so poizkušali uvesti v kne-ževini despotski režim, dokazali, da so demokratično usmerjen narod, ki nima simpatij za absolutistične me-tode Rusije. Zgodovina kakor realna dejstva sedanjega časa kažejo na ustanovitev svobodne in neodvisne države na razvalinah otomanskega cesarstva v Evropi. Če torej hoče Anglija preprečiti, da bi Rusija vzela Carigrad, mora pospeševati ustano-vitev neodvisnega slovanskega car-stva na mestu gnile visoke porte. To je tudi v interesu demokratičnega razvoja jugoistočne Evrope. — Tako je mislil Karl Marks pred več kakor petindvajsetimi leti.

Razpust telovadnih sekcij „Svobode“

po naredbi kr. banske uprave dravske banovine se je izvršil 31. dec. 1929.

Na zadnji dan starega leta je bil vročen centrali »Svobode« in pred-sednikom podružnic v provinci, kjer so postojale telovadne sekcije, odlok kr. banske uprave, s katerim se od-reja razpust vseli telovadnih sekcij »Svobode«.

Odlok slove:

»Po š-u 12 zakona o ustano-vitvi Sokola kraljevine Jugosla-vije, razglašenem v »Službenih Novinah« z dne 6. dec. 1929 pod številko 287-CXVII, se dosedanja društva za telesno in moralno vzgojo: Jugoslovanski Sokol, Hr-vatski Sokol, Orel in Srpski Sokol, kolikor bi se v 3 tednih od dne, ko stopi ta zakon v veljavo, ne uje-dinila in ne vstopila v Sokola kralje-vine Jugoslavije, ukinejo.

Glasom nariadenja kr. banske uprave dravske banovine v Ljub-ljani z dne 31. decembra 1929 pod Pov. II., br. 383, prenehajo zaka-nito obstojati tudi gimnastični od-seki društva »Svoboda« in ostalih gimnastičnih društev.

Istodobno je postavljen začas-nim oskrbnikom društvene imovi-ne X. in društvenega premoženja

X., ter Vas vabim, da mi sporočite osebo, ki bi prevzela ta posel.«

O razpustu telovadnih sekcij »Svobode« in ostalih delavskih telo-vadnih delavskih organizacij, ni bilo centrali »Svobode« prav do vročitve razpustitvenega odloka prav ničesar znanega.

Kajti zakon o ustanovitvi »Soko-la« kraljevine Jugoslavije, ki točno našteva vsa društva, katera v treh tednih po uveljavljenju zakona, ko-likor ne bi vstopila v »Sokola«, pre-nahajo obstojati, nikjer ne imenuje »Svobode«, oz. njenih telovadnih sekcij, niti predvideva kumulativen razpust telovadnih organizacij.

Razpust sekcij »Svobode« se je izvršil po naredbi kr. banske uprave v Ljubljani, kakor je to iz dekreta razvidno.

Te dni je izšel zakon o likvida-ciji po zakonu razpuščenih društev, ki pa zopet ne omenja »Svobode«, oz. njenih telovadnih sekcij, niti dru-gih telovadnih združenj in torej ne vsebuje nikakršnih določb glede pre-moženja telovadnih sekcij »Svobo-de«, ki ga je kr. banska uprava po svojih organih zasegla.

Fašizem je smrtno osovražen.

Protifašistična zarota v Franciji.

V Parizu so odkrili protifašistič-no zaroto. Policija je aretirala bivše-ga urednika »Corriera della Sera« Arziana in bivšega socijalističnega poslanca Capelia. Pri obeh so baje našli ekrasit in druge potrebščine za izdelavo peklenskih strojev. Name-ravala sta baje razstreliti hotel, v ka-terem prebiva v Ženevi italijanska delegacija ter svatovske goste itali-janskega prestolonaslednika pomori-ti. »Journal« celo poroča, da so are-tiranci priznali ta namen. — Če so te vesti resnične, potem so zopet nov dokaz, kam vodi teror, zlasti mori-tev duha časa.

Kitajci žele postati neodvisni.

Eksteritorialnost na Kitajskem.

V nerazvitih državah imajo an-gleški, francoski, ameriški in drugi kapitalisti posebne pravice. Tujci, ki se naselijo v teh državah (n. pr. na Kitajskem), niso podrejeni kitajski zakonodaji, ne kitajski sod-niji, ampak svojim domovinskim oblastem. Jasno je, da ti kapitalisti potem delajo, kar hočejo, ker so dr-žavica v državi. Te pravice tujcev je hotela kitajska nankingska vlada z novim letom ukiniti, čemur se je pa menda uprla Amerika, ki je prisilila kitajsko vlado, da je ta sklep umak-nila. — Ob takih eksteritorialnih razmerah seveda kapitalisti lahko svobodno izkoriščajo tuje narode v njih domovini, ne da bi mogli zahte-vati svoje pravice.

Razkroj nemških nacionalistov.

Zavest demokracije je močnejša kakor denar.

V Nemčiji se je dne 21. decem-bra 1929 izvršilo v zmislu določil ustave ljudsko glasovanje o predlo-gih Hugenbergovih nemških nacio-nalcev, ki ga je podpiral z denarjem del nemške industrije in junkerstvo. Plebiscit je končal s porazom za fa-sistično ideologijo.

Vseh volilcev je v Nemčiji okoli 42.111.000. Za sprejem plebiscitne-ga predloga bi potreboval Hugen-berg najmanj nad 21 milijonov gla-sov, dobil pa jih je Hugenberg za svoje predloge samo 5.825.082, to je komaj 14 odstotkov. Torej skoraj za en milijon manj, kakor pa so da-le stranke, ki so kandidirale pod njegovim vodstvom pri zadnjih vo-litvah v državni zbor. Ta brezupna Hugenbergova akcija je veljala dr-žavo 3.5 milijonov mark (325 mili-jonov dinarjev).

Aleksander Neverov:

Taškent — kruha bogato mesto.

(Ruska povest iz dni velike lakote. Prevedel I. V.) 17

Kirgizi za Orenburgom plačujejo drago razne stvari. Tja treba peljati.

Miška je pomislil:

— Še nekoliko počakam.

Poskusil je poprositi vbojajme, ali babe so tukaj preveč srdite:

— Če jim poveš —

— Terjonjka*) — zakriče in še te ne pogle-dajo.

Začneš govoriti —

— Radi Krista — že stegnejo roke, da udarijo.

In ona je hotela udariti Miška po glavi. Spo-znala je najbrže, da je ukradel košček pri mužiku. Zakričala je, da se je slišalo po vsem bazaru:

— Pazi se, tatič nebodigatreba! Davno že sem opazila, kako se smukaš toč okrog.

Miška se je zavil v stari očetov suknjič in zbežal. Sporoče v orta-čku, pa bi moral prese-deti kakšna dva tedna. Ne bi niti mnogo govorili, nego samo vprašali: Kje je potni list? ... Nimam. — Kje dovoljenje? ... Nimam. — Zato čim dalj od takega izpraševanja, tem bolje ...

Na Serjoško se je spomnil šele proti večeru kakor da ga je nekdo sunil prav v srce.

— Zakaj ne pogledaš, kako mu je? Obljubil si. Hotel je zbežati v bolnico, a mužiki so ga prestrašili.

*) Izraz nekako kakor: marš.

— Vlak se pripravlja za Taškent. Kmalu odpelje.

Na mah se je razklala Miškina glava na dve polovici. Ena polovica ukazuje zbežati k Serjoški, a druga polovica straši:

— Ne hodi, zamudiš.

A prva polovica zopet šepetaje:

— Te ni sram, tako pustiti sodruha v tujem kraju? Sam si tako določil in se obvezal, a sedaj nočeš. Saj ni takó daleč! Posloviš se in se potem odpelješ. Tudi njemu bo lažje, ko izve in te ne bo pričakoval ...

Druge polovica pa je pomirjevala:

— Za ta slučaj se nisi zavezal. Po nepotreb-nem ga obiščeš in zamudiš vlak zaradi tega. Čakati boš moral ves dan in vso noč namesto, da bi že bil sto vrst daleč. Ako bi ga nalašč zapustil, da ... ali ti ga ne boš nalašč ...

Miška se je dolgo mučil.

Odšel je na postajo. Gledal je bolnico, gledal je vagonc:

— Ali se premikajo, ali stoje?

Vagoni se niso premikali.

Miškina vest je premagala Miškino neodloč-nost ... sunila ga je naprej. Pribežal je na vso sa-po do vrat bolnišnice in obstal kakor okamenel. v treh oknih je bila tema, v četrtem je bilo videti luč. Sunil je v vrata. Bila so zaprta. Pomolil je gla-vo v okno, kjer je gorela luč, kar ga je nekdo po-tegnil za srajco.

— Kam lezeš? Hočeš razbiti okno?

Miška se je obrnil. Pred njim je stal mužik z metlo.

— Iščem Serjoško.

— Kakšnega Serjoško?

— Našega, lopatinskega.

— Nobenega Serjoška ni tukaj! Odidi!

— Glej ga no! Danes smo ga sem pripeljali in danes ga že ni.

Lokomotiva na postaji je zažvižgala.

— Vlak!

Miška je zbežal od bolnice. Noge ne čutijo zemlje. Pribežal je na postajo in ni ničesar raz-umel. Ljudje hite sem, hite tja, nekateri pijejo čaj. Vprašal je mužika, a mužik je raztegnil roke.

— Bratec, nič ne vem. Že štiri dni sedim tu ... Kam se pelješ?

— V Taškent moram.

— V Taškent je vlak že davno odpeljal.

— Odpeljal?

— Da, da ...

Miški je kar podstrelilo roke in noge.

Bežal je na drugo stran in v temi zadel v ba-bo, ki je nesla vročo vodo za čaj. Vedro se je za-zibalo in vrela voda ji je oparila prste. Baba je spustila vedro in začela kričati:

— Držite ga!

Miška beži, z rokami odstranjuje vejevje. Za njim se dviga šum in po ušesih biča krik:

— Ukral, ukral, drži ga!

Mužiki so presekali Miški pot. —

— Ah ti, sukin*) sin!

— Nikar, ne bijte!

— Pozovite milicijo!

— Glej, sodrug miličnik, ta sam ...

*) Beseda: sukin pomeni pes. »Sukin syn«, je navadna ruska psovka.

Posledice poraza so neizogibne. Nemška ljudska stranka razpada, 20 poslancev je že izstopilo iz kluba. Med drugim se je pojavil podpredsednik državnega zbora von Kardorff, ki hoče osnovati novo meščansko »državotvorno« stranko, nekako srednjo stranko, ki bi družila vse pozitivistične stranke in ki bi eventualno sodelovala tudi s socialnimi demokrati.

Socialnim demokratom more biti pregrupacija meščanstva le po go-

du, ker dobe v novi skupini resnega kompaktno organiziranega nasprotnika, dočim doslej razne meščanske skupine vodijo od slučaja do slučaja konjunktorno politiko brez širšega cilja ali problema.

Izid plebiscita v Nemčiji pa bodi najboljši zgled vsem, ki v zmoti propagirajo fašistične metode politike. Zakaj, le svobodni duh in demokratična vzgoja sta izvor sreče in blagostanja narodov.

Doma in po svetu.

Izšla je naredba o likvidaciji Sokola in Orla. Prosvetni in vojni minister sta z naredbo razpustila ona sokolska in orlovska društva, ki se niso priključila Sokolu kraljevine Jugoslavije. Imetje razpuščenih društev se porabi v smislu pravil likvidiranega društva.

Jugoslovanski študenti imajo v Pragi konferenco glede zedinjenja Slovanov na Balkanu. Bolgar Bojdzijev je dokazoval, da je združitev Jugoslavije in Bolgarije potrebna z gospodarskih razlogov.

Policijska šefa za Maribor in Celje. Predstojnik mestne policije v Mariboru je postal L. Kerševan (prej v Celju), v Celju pa Al. Gerzinič (doslej v Ljubljani).

Pegavi tifus se je pojavil v vasi Santavir pri Subotici, in sicer v neki ciganski rodbini.

Cankov gre v bolgarsko vladno? V Bolgariji nameravajo deloma zamenjati ministre. V tem primeru bi prišel v vladno tudi Cankov. Ali pomeni ta politika Ljapčeva konsolidacijo Bolgarije ali samo manevriranje, pa še ni jasno.

Francoski vladni predsednik Tardieu predlaga, da naj se v Kelloggovem mirovnem patu določi, da so dolžne vse države, ki podpišejo pakt, nastopiti proti državi, ki bi izzivala vojno nevarnost. Prav. Ali Francija vidi tu menda Nemčijo in Italijo.

Poljaki so dobili novo vladno, kateri predseduje Bartl. Znamenja kažejo, da se na Poljskem politične razmere ne bodo razvile do najsrajnejšega političnega terorja, ker je med vplivnimi politikami še vedno nekaj čuta demokracije. Očividno je tudi Pilsudski uvidel, da je mogoče najti bolj pameten izhod, kakor ga je prvotno nameraval, ko je pripeljal v parlament dvesto častnikov.

Vidiranje potnih listov med Avstrijo in Madžarsko se namerava odpraviti. V to svrhu se vršijo na Dunaju med obema državama pogajanja.

Nemška mesta prihajajo pod kuratel. Pred kratkim smo čitali, da je glavno mesto Nemčije ter tretje največje mesto na svetu, Berlin, prišlo v denarne stiske in da je bila mestna uprava postavljena pod varstvo. Sedaj poročajo, da je tudi

mesto Dortmund prišlo v enak položaj. Da je tem razmeram kriva svetovna vojna, ne bo nikdo mogel oporekati. Ampak, če bi Berlin imel kakoga Breiterja in dvetretjinsko delavsko zastopstvo kot Dunaj, ki je bil na robu propada, pa se je pod socialistično upravo dvignil, da je danes eno najbolj saniranih mest na svetu kljub silnim izdatkom za gospodarsko socialne svrhe, bi najbrž tudi v Berlinu ne prišlo do poloma.

400.000 pomiloščenec v Italiji. Ob priliki poroke prestolonaslednika Humberta bodo v Italiji odpustili 400.000 obsojencem, ki niso obsojeni nad eno leto. Ti obsojenci imajo kazni do enega leta in denarne globe. Koliko je pa število obsojencev na kazen po pet, deset let ali izgnanstvo? Velika številka pomiloščenih obsojencev zbuja mnenje, da »pravični« fašizem obsoja zato, da ima potem priliko izdajati velikodušne pomilostitve. — Politika za — suženjski narod ali pa so Italijani tako slab narod, kar je pa neverjetno.

Sovjetska propaganda na Angleškem. V Londonu so pričeli komunisti izdajati nov list »Daily Worker«. Že v prvi številki z dne 1. januarja pa objavlja telegram ruske kominterne, da naj bo list orožje v boju proti kapitalizmu in socialistični angleški delavski vladi. Seveda vidi v tem vsa angleška buržuazija prelom dane obljube in zopet napada delavsko vladno. Tudi delavska vlada je mnenja, da med kominterno in rusko vladno obstojajo odnosi in bo zaradi tega zadevo strogo preiskala ter odločno zahtevala, da se ruska vlada ravna točno po danih obljubah in v smislu pogodbe.

Dowgaleskij mora zapustiti Pariz. — Naslednik Lunačarski. Zadnje čase se ruske poslanike poriva semintja kot figure na šahovski deski. Sedaj poročajo, da je sovjetski poslanik v Parizu Dowgaleski odpoklican, na njegovo mesto pa pride Lunačarski, bivši komisar za prosveto. Zdi se, da je pripisati te zelo pogoste diplomatske izpremembe od strani sovjetov, nervoznosti, ki vlada v Moskvi radi propagandnega neuspeha v raznih evropskih državah. Dobro bi bilo, če bi že enkrat v Moskvi spoznali, da najboljši diplomati ne bodo mogli delati čudežev.

poslati jako veliko deputacijo. Ugodilo se jim je deloma in tako je prišlo v poklonitveni deputaciji na Dunaj 28 mož, zastopnikov deželne odbora, cerkve, županov in cestnih načelnikov. Večina je bila klerikalcev, nekaj je bilo naprednjakov. Vsi skupaj pa so predstavljali cvet slovenskega naroda.

Potovanje deputacije na Dunaj je bilo takrat med vojno zelo naporno. Pullmanovih voz takrat ni bilo. Vozili so se v nezakurjenih razškatanih vagonih. Vsled mraza so zelo trpeli in nekateri člani deputacije so se vrnili z Dunaja s strahovitim nahodom. Za hrano je bilo bolje. Vsak Kranjec že od mladih nog ve, da kdor gre na Dunaj, mora pustiti trebuh zunaj. Tega so se zavedali zlasti podeželniki člani deputacije, ki so prinesli s seboj velike množine suhega mesa in pečene perutnine, tako da deputacija kljub vojni stiski ni trpela lakote.

Sprejem se je vršil v veliki dvorani tujih svetnikov. Ko je najvišji komornik, ponemčeni Poljak grof Lanckoronski Kranjce lepo razpostavil v polkrog, je s komorsko palico

Med 7 prednostmi ena :

Prijeten duh!

Veselite se pogledati skrbno ohranjeno kot cvetje belo perilo. — Veselje bo še večje, če perilo tudi lepo diši. Zato rabite le

Schichtovo Terpentinovo Milo

Otroci ne smejo obiskovati biko-borbo. Tako je sklenila končno španska vlada in izdala naredbo. Zadnji čas bi pa že tudi bilo, da bi pobožni Španci najsurovejšo zabavo, biko-borbo, sploh odpravili. Španci pa še danes imenujejo to surovost »narodni sport«.

Velika letalska katastrofa v Hollywoodu. Filmska družba »Fox« pri-

pravlja film, ki naj prikazuje med drugim tudi padec iz letala. V to svrhu je krožilo troje letal nad morjem. V trenutku, ko bi imel skočiti artist iz letala, je pilot drugega letala vsled sončne bleščobe izgubil vodstvo nad aparatom in je z vso silo treščil v prvega. Oba letala je takoj obiel plamen in sta strmoglavila v morje. Mrtvih je bilo deset.

Pred trinajstimi leti.

Poklonitvena deputacija Kranjcev pri cesarju Karlu.

Hrast se omaje in hrib, zvestoba Slovencev ne gane.

Jeseni 1916, sredi vojne, je umrl cesar Franc Jožef in je nastopil vladno cesar Karl. Tedanja avstrijska vlada je dala deželnim odborom migljaj, naj se pridejo v imenu svojih dežel pokloniti novemu cesarju, da bi se tako pred svetom, zlasti pred antanto, manifestirala zvestoba avstrijskih narodov do habsburške dinastije. Deželni glavarji so migljaj razumeli in so prijavi »prostovoljne« poklonitvene deputacije deželnih odborov. Te avdijence so se vršile dne 31. januarja 1917, torej pred trinajstimi leti. Tega dne so se poklonile cesarju Galicija, Moravska, Zg. Avstrija, Štajerska, Koroška, Bukovina, Goriska, Predarlška in Kranjska. Sprejem Kranjske dežele pa se je jako razlikoval od sprejema drugih dežel. Od drugih dežel so prišli samo deželni odbori z deželnimi glavarji. Kranjci pa so se hoteli še posebno izkazati in so zaprosili, da bi smeli

trikrat udaril ob tla. Tedaj so se odprla vrata in pred deputacijo sta stopila cesar Karl in cesarica Zita. Vodja deputacije, deželni glavar dr. Šušteršič je zaklical: Njuni cesarski in apostolski veličanstvi, živio! Cela deputacija je z gromovitim glasom zakričala: Živio! Cesar, ki na tak pozdrav ni bil pripravljen, se je zdrzil, hitro pa je spoznal, da je to samo pozdravni krik zvestih Kranjcev in se je milostno nasmehnil.

Na to je dr. Šušteršič govoril v nemškem jeziku pozdravni govor. Poudarjal je, da so Kranjci skozi več kot šest stoletij zvezani s prejasno habsburško vladarsko hišo, da dežela Kranjska ni nikdar omahovala v svojih dolžnostih napram cesarju. V viharjih vseh časov so mogli Habsburžani zaupati v kranjsko zvestobo in na njo zidati, zvestobo, ki je tako trdna in nepremagljiva, kakor nebotične gore, ki obdajajo kranjsko deželo. Cesar se je na to zahvalil v nemškem jeziku za ta nov dokaz, da bo Kranjska vedno trdna in zanesljiva opora habsburškega prestola. V slovenskem jeziku pa je dodal: Bog ohrani mojo svesto Kranjsko deželo.

Nato sta se cesar in cesarica podala med člane deputacije in sta se razgovarjala s posameznimi člani. Cesarica je na pr. vprašala deželnega odbornika, ki je takrat kot vpo-klican zdravnik bil prideljen neki rezervni bolnici, na kakšnih boleznih boleajo ubogi oficirji. Ko ji je po pravici razodel, na kakšnih boleznih največ boleajo ubogi oficirji, namreč na spolnih boleznih, se je hitro premaknila dalje.

Tako so se pred trinajstimi leti poklanjali Kranjci cesarju Karlu. Krivico pa bi delali Kranjcem, če bi trdili, da so bili res odkritosrčni habsburgovci. Samo nekaj jih je bilo prepričanih habsburških monarhistov: na pr. dr. Šušteršič. Ti so po prevratu prevzeli nase vse posledice svojega prepričanja. Veliki del Kranjcev pa se je držal pregovora, da je vsaka oblast od boga in so bili pripravljeni se klanjati komurkoli. Ostali pa so pri avdijenci tiščali figo v žepu in so si želeli samo, da bi bile rekvizicije na Kranjskem manjše in da bi mogli svobodno prekupčevati živila. Tak je pač genij kranjskega naroda: veliko klečeplastva in hinvavščine.

Pristno slivovko, droženko, brinjevec, konjak, rum, vse vrste likerjev, sadnih sokov, špirita, vinskega kisa, ezenčnega kisa, čaj v zavitkih in odprt. Glavna zaloga oranžade, limonade, konjaka i. t. d. od trdke „Patria“, Zagreb.

JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA UL. 9

Na drobno! **TOVARNA ZA IZDELOVANJE LIKERJEV, DEZERTNIH VIN IN SIRUPOV.** Na debelo!

Maribor.

Delavska predstava v gledališču. »Morala gospe Dulske«, burka v treh dejanjih se uprizori dne 11. januarja 1930. Cene vstopnic, kakor dosedaj pri vseh delavskih prireditvah običajne. Predprodaja vstopnic v upravi »Volksstimme«, knjižnici Delavske zbornice, pri zaupnikih strokovnih organizacij in predsednikih pevskih društev »Frohsinn«, »Pevsko društvo pekov«, »Krilato kolo« in »Enakost« v Studencih.

Se mestni avtobusni promet. V novoletni številki »Del. Politike« je bil priobčen dopis iz Maribora pod imenom: Ali je to »uspešno« delo za mestno občino. V dopisu se omenja, da se je reduciralo vožnje na progi Studenci, ki je aktivna in se je zopet začelo voziti na progi Melje, ki je bila pred dobrim letom ukinjena, ker je bila zelo pasivna. Resnici na ljubo moramo popraviti, da proga Studenci sicer ni aktivna, kajti samo ena proga v mestu je aktivna (I), vendar pa je studeniška proga mnogo bolj frekventirana kot pa meljska. Sklep, da se otvori zopet meljsko progo, je baje storil občinski svet na soglasni predlog avtobusnega odseka. Vidi se pa, da jo bo treba zopet ukiniti!

Zakaj imamo v proračunu postavko za kidanje snega? Mestni proračun ima sicer visoko vsoto odobreno za odkidavanje snega. Kljub temu pa so morali Mariborčani minulo soboto in nedeljo ob najprometnejših ulicah in cestah gaziti po neznosnih lužah vode in snega, ki je nenadoma zapadel, a so ga le tu in tam na prehodih odkidavali. V Mariboru je sedaj množica nezaposlenih delavcev in bi občina prav lahko dala tem revežem par dinarjev zaslužiti za praznike, meščanom pa nudila takšne ceste, kot jih ob sedanjih visokih davščinah upravičeno zahtevajo, da se ne izpostavljajo nevarnostim nezdol in prehlajenja. Posebno pa je bilo potrebno čiščenje ulic v soboto, na tržni dan, ko so ulice natrpane ljudi. Upamo, da drugič ne bo treba takih javnih pozivov, ker občina za to službo plačuje drag aparat stavbenega urada.

Če si z naročnino v zastanku, jo poravnaj takoj! Pomisli, da se morajo delavski listi vzdrževati izključno z lastnimi sredstvi. ---

MALA NAZNANILA.

Poceni ure, zlatnino in srebrnino ter vsa v to stroko spadajoča popravila pri

Albertu Eccarius
urar, Maribor, Slomškov trg 5

LIPUŠ IGNAZ

mehanična delavnica za šivalne stroje in kolesa izdelava prvovrstna po najnižjih cenah.

MARIBOR, KOROŠKA CESTA 90.

Vulkaniziranje

Gumiji za avtomobile, snežne čevlje, galoše itd. se sprejemajo v popravilo po solidnih cenah.

TERBUC, Maribor, Glavni trg 4.

Mehanična delavnica

za popravilo vseh vrst gramofonov, šivalnih strojev, pod jamstvom solidne in brezkonkurenčne cene.

JUSTIN GUSTINČIČ, MARIBOR
TATTENBACHOVA ULICA 14

Zadostuje dopisnica, da pridem po Vaše stroje in gramofone na dom.

ČITAJTE!

novo izšlo, socialno dramo Rudolfa Golouha

KRIZA.

Naroča se pri upravi »Delavske Politike« v Mariboru, Ruška cesta 5. Vsaka naša knjižnica, vsak naš čitatelj mora naročiti to našo najboljšo socialno dramo.

Elektrotehnična delavnica
PRATTES & TRABI,
Maribor, Vodnikov trg št. 3.

Popravila vseh vrst električnih strojev in aparatov, novo ovijanje sežganih elektromotorjev, dynamo-strojev, transformatorjev itd. Lastna preizkuševalnica, točna in kulantna postrežba, zmerne cene, nakup in prodaja porabljenih motorjev in dynamo-strojev.

Enkratna ponudba.

Vsakdo, kdor za pol leta, t. j. za čas od 1. aprila do 30. septembra naroči ali pa obnovi naročnino za Radiowelt, dobi po svoji volji eno izmed tukaj navedenih treh knjig od Hans Günther u. Dr. P. Stuker in sicer: Radioexperimente, Mk 3.80; Radio-technisches Lexikon, Mk 3.60; Wo steckt der Fehler? Mk 4.— zastoji. Naročite se še danes! Samo oni abonenti imajo pravico do premije, ki pošljejo naročnino do 10. IV. in 1 S (šiling) za pošto in zavojnino.

Tvornica šampiljk

in prodaja v to stroko spadajočih potrebščin

T. Soklič

Maribor, Aleksandrova c. 43.

V tekstilnem bazarju

Vetrinjska ulica št. 15

Maribor

se dobi pristno angleško sukno, za obleke, plašče, svilo, platno itd. po najnižjih cenah. -- Oglejte si izložbe.

D. ROSINA

Maribor, Vetrinjska ulica 26

nudi najugodnejše nogavice, rokavice, čevlje, razne drobnine, vrvi, špago, papir, šolske potrebščine, parfumerijo, košare, igrače i. t. d.

Celje.

»Za naš dnevnik« so darovali: Zbrano na silvestrovem večeru »Svobode« v Celju skupaj Din 58.—; neimenovani Din 15.—. Namesto novoletnega voščilnega inserata »Svoboda« podruž. Celje Din 50.—; I. V. Celje Din 25.—. Skupaj Din 148.—. Čitateljem »Delavske Politike« v pomenjanje.

Podružnica Javne borze dela izkazuje od 1. januarja do 31. decembra 1929: Iskalo je dela: 4102 moških, 1215 žensk, vseh 5317. Ponujeno je bilo delo: 1753 moškim, 1028 ženskam, skupaj 3781; izvršenih posredovanj je bilo: 1541 moških, 538 žensk, skupaj 2079; odpotovalo je: 789 moških, 133 žensk, skupaj 922; odpadlo jih je: 1421 moških, 385 žensk, skupaj 1806; ostalo v evidenci 31. decembra: 351 moških, 159 žensk, skupaj 510. Ponujeno delo moškim: 1 oskrbniku 2 konjskima hlapcema, 3 hlapcem za govejo živino, 1 hotelskemu slugi, 30 gozdnim delavcem, 2 kleparjema, 1 gateristu, 2 lesostrugarjema, 3 sodarjem, 3 čevljarjem, 1 prikrojevalcu gornjih delov čevljev, 2 krojačema, 1 krojaču šablonerju, 1 mlinarju, 1 mesarju, 12 vajencem. Ženskam: 10 kmečkim deklam, 3 natakarcam, 1 računski natakarcu, 4 služkinjam, 2 sobaricam, 1 vzgojiteljici, 3 perfektnim kuharicam, 2 kuh. deklama, 1 hotelski sobarici, 1 hotelski kuharici, 3 služkinjam za mešana dela.

Zalog.

Silvestrovanje. Tukajšnja telovadna in kulturna zveza »Svoboda« je priredila za svoje člane in prijatelje v dvorani g. Cirila Požarja dobro uspelo silvestrovanje. Glavna točka sporeda sta bili burki »Poštna skrivnost« in »Postrešček Nace pred sodiščem, ki so ju izvajali: Bizjan Janez, Skuk Jaka, Mejač Miha, Ma-

zovec Jože, Kačar Jože, Tomšič Polde in Šešek Tone. Vse vloge so bile dovršeno podane. Gledalci so prišli vsi na svoj račun, zato tudi niso štedili s ploskanjem. Pogrešali smo Skukovega brata, ki je znan kot dober pevec in bi nam bil nudil kak solo. Prehod iz starega v novo leto je izpolnila alegorija pod vodstvom Jakoba Skuka. Jako ljubko je nastopila tudi mala Mesnerjeva Anica. Ves večer je vladalo najizbornejše razpoloženje.

Zastrupljenje z radijem.

Ure, ki ponoči svetijo.

V Orangu, N. Y. v Ameriki, je bilo v tovarni za ure zaposlenih pet žensk, ki so barvale kazalce z radijem, da se ponoči svetijo. Pri vseh so se kmalu pokazale posledice zastrupljenja po radiju. Prva od njih, mati dveh otrok, je 7. dec. umrla v neki newyorški bolnici po strašnih mukah. Ostalim štirim strup počasi razjeda organizem in jih čaka ista usoda. (Po »Prosveti«.)

Pevski odsek pekov v Mariboru

priredi v nedeljo, dne 1. febr. 1930, v Gambrinovi dvorani

veliko predpusno veselico.

Na programu petje, prednašanje humorističnih kupletov, ples, loterija peciva, igra priljubljeni orkester železničarske godbe pod vodstvom g. Schönherrja.

Ali ste že krili?

svoje potrebe v tiskovinah

Dobavljamo vse tiskovine v prvovrstni izpeljavi in po najnižjih cenah za vsa društva, industrijo, trgovine, pisarne itd.

Ljudska tiskarna d. d.
Maribor, Sodna ulica št. 20

I. MARIBORSKA DELAVSKA PEKARNA R. Z. Z O. Z.

Ustan. 1898 **MARIBOR, TRŽAŠKA CESTA ŠTEV. 36—38** Telefon 324

Prodajalne v Slomškovi ulici št. 2 in na Glavnemu trgu št. 18

Moderno in higijensko urejena pekarna. — Priporočamo vsem organiziranim delavcem in delavkam naše okusno pecivo v polni teži. Ozirajte se pri zahtevanju peciva iz Delavske pekarnice pri vseh prodajalcih peciva na zavarovalno znamko D. P.

Nabirajte nove naročnike

TOVARNA GLASBIL IN GRAMOFONOV

MEINEL
&
HEROLD

Gramofoni	Din do 298— dalje
Mandoline	136—
Violine	95—
Oltare	207—
Trombe	505—
Ročne harmonike	85—

Prodajalna: Trg Svobode
(Nova Scherbaumova zgradba).

Pristni

Altvater

(zeliščni liker)

Gessler

Varstvena znamka

Jägerndorf

se dobi zopet povsod

Advokat

Dr. Makso Šnuderl

naznanja, da se je iz Aleksandrove ceste št. 36 (nad kavarno Jadran) preselil na

Aleksandrovo cesto 35

pritličje (ob špediciji Balkan)